

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาศิลปะโดยใช้ใบงาน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Development of creative thinking in art education
by using the worksheet of Grade 6

โดย

อาจารย์ภาวิณี โสระเวช

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาศิลปะโดยใช้ใบงาน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Development of creative thinking in art education
by using the worksheet of Grade 6

โดย

อาจารย์ภาวิณี โสระเวช

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาศิลปะโดยใช้ใบงาน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ชื่อผู้วิจัย : ภาวิณี โสระเวช
ปีที่ทำการวิจัย : 2561

.....

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาศิลปะโดยใช้ใบงาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ทางการเรียนรู้วิชาศิลปะก่อนและหลังการใช้ใบงานวิชาศิลปะ ประชากร/กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 88 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแบบฝึกทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้จำนวน 3 แผน ใน 3 หน่วยการเรียนรู้ มีดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง Creative Materials Matters in SCIENCE หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง หมู่บ้านของฉัน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง Planet Earth Hero โดยแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ใบงาน ประกอบด้วย ใบงานที่ 1 กิจกรรม เรื่อง วรรณคดีร้อน สีเย็น ใบงานที่ 2 กิจกรรมเรื่องการวาดภาพหัวข้อการไล่ระดับสี ใบงานที่ 3 การวาดภาพหัวข้อการวาดการ์ตูนเรื่องสั้น ใบงานที่ 4 กิจกรรมการวาดภาพหัวข้อสถานที่รอบโรงเรียน ใบงานที่ 5 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์หัวข้อตลาดสด ใบงานที่ 6 กิจกรรมการวาดภาพจักรวาลและอวกาศ ใบงานที่ 7 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์ หัวข้อ วันเด็กแห่งชาติ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย 1. คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก เป็นเพศชาย จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 68.19 เพศหญิง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81 ผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งแยกเป็น 3 ห้องเรียน คือ ป. 6/1, ป.6/2, ป.6/3 โดยทั้ง 3 ห้อง มีเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 และ ป. 6/1 มีเพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 นักเรียน ป.6/2, ป.6/3 จำนวนห้องละ 9 คน คิด

เป็นร้อยละ 10.22 ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับชั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 รองลงมาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 และ 6/3 มีจำนวนเท่ากัน คือ 29 คน คิดเป็นร้อยละ 32.95 มีระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ใบงาน เปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลัง ทั้ง 7 ใบงาน ในองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความคล่องในการคิด (Fluency) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก ความคิดริเริ่ม (Originality) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์/ใบงาน / กระบวนการเรียนรู้

ABSTRACT

**Research Title ; Development of creative thinking in art education
by using the worksheet of Grade 6**

Author ; PAWINEE SORAWECH

Year ; 2018

.....

The purpose of this research was to study the effects of using the art education on creative thinking in art education using the worksheets. For students in grade 6 1. The objective of the research was to study the development of ideas to create jobs by using the skills learned in art. 2. To compare the achievement of the development of ideas created by the use of art instructional workbooks. The study of art before and after the use of art. Population / target group is students in Grade 6 School, university 88. esearch tools This includes Skills learned the art. For students in Grade 6 were developed by Skills creative process. Use the accompanying lesson plans for each Learning Plan 3 Plan 3 unit. Unit 4: Creative Matterials Matters in SCIENCE Unit 5, My Village Unit 6, Planet Earth HeroBy the way, learning the art. There are 7 works.Include Worksheet 1 Color Hot Cold Cake, Worksheet 2 Gradient drawing activity, Worksheet 3 Drawings, Drawings, Short Stories, Worksheet 4 Activity drawing topic around the school, Worksheet 5 Creative activities Topics in the bazaar, Worksheet 6: Cosmic and Space Drawing Activities, Worksheet 7 Activity Creating Children's Day.Data analysis SPSS / PC + (Statistical Package for Social Sciences / Personal Computer Plus) was used to analyze data for percentage, mean and standard deviation.Standard Results 1. General characteristics of the respondents. The majority of respondents were male (60%), female (68.19%), female (28.8%) or 31.81%. The respondents were divided into 3 classes: 6/1, 6/2, 6 / 3. There were 20 males, 22.73% and 6/1 females, 11.36%, 6/2, 6/3, 9/3. 10.22% of respondents classified by grade level 30 students, 34.10%, followed by 29 students in grade 6/2 and 6/3, equal to 32.95%. Students are encouraged to develop their creative thinking by using the worksheet.Compare the level of student achievement in creative development. By using the worksheet before and after all 7 works.In essence, to develop creativity. The achievement was at a high level. Flexibility in thinking. The results were moderate. After high school The achievement was at a high level. Initiative Originality. The results were moderate. After high school The achievement was at a high level. Thoughtful (Elaboration). The results were moderate. After high school The achievement was at a high level.

keyword

Creative Development / Worksheet / Learning Process

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาศิลปะโดยการใช้ใบงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีงบประมาณ 2561 ซึ่งการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะอาจารย์โรงเรียนสาธิตฯ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา และผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนา ที่ให้ความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานและแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยให้ผู้วิจัยรับทราบ

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยนี้ ขอมอบแต่ บิดา มารดา และครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ภาวิณี โสระเวช

กรกฎาคม 2561

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	3
ABSTRACT	5
กิตติกรรมประกาศ	6
สารบัญ	7
สารบัญตาราง	9
บทที่ 1 บทนำ	10
ความเป็นมาและความสำคัญ	10
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	13
ขอบเขตของการวิจัย	13
นิยามศัพท์เฉพาะ	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
หลักสูตรการศึกษากิจการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2551	16
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์)	
การส่งเสริมการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
วิธีสร้างเครื่องมือ	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	38

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	51
ผลการวิจัย	53
สรุปผลการวิจัย	55
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	56
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	59
ประวัติผู้ทำรายงานการวิจัย	61

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนกตามห้องเรียน เพศ	42
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	43
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้น	43
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลัง ใบงานที่ 1 กิจกรรม เรื่อง วรรณะสีรอน สีเย็น	44
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลังใบงานที่ 2 กิจกรรมเรื่องการวาดภาพหัวข้อการไล่ระดับสี	45
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลัง ใบงานที่ 3 การวาดภาพหัวข้อการวาดการ์ตูนเรื่องสั้น	46
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลัง ใบงานที่ 4 กิจกรรมการวาดภาพหัวข้อสถานที่รอบโรงเรียน	47
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลัง ใบงานที่ 5 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์ หัวข้อ ตลาดสด	48
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลัง ใบงานที่ 6 กิจกรรมการวาดภาพจักรวาลและอวกาศ	49
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลัง ใบงานที่ 7 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์ หัวข้อ วันเด็กแห่งชาติ	50

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

จุดหมาย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

หลักสูตรการศึกษาการจัดการศึกษาระดับพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทัศนศิลป์ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของงานศิลปะ พัฒนาผู้เรียนทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปพัฒนาสิ่งแวดล้อม เสนอผลงานโดยสามารถใช้อุปกรณ์ใช้เทคนิค สร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญากระบวนการเรียนการสอน มีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ รู้และเข้าใจเกี่ยวกับ รูปร่าง รูปทรง และจำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ มีทักษะพื้นฐานการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างงานวาดภาพระบายสี โดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว ภาพปะติด และงานปั้น งานโครงสร้างเคลื่อนไหวอย่างง่าย ๆ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกจากเรื่องราว เหตุการณ์ ชีวิตจริง สร้างงานทัศนศิลป์ตามที่ตนชื่นชอบ สามารถแสดงเหตุผลและวิธีการในการปรับปรุงงานของตนเอง รู้ และเข้าใจความสำคัญของงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน ที่มาของงานทัศนศิลป์ ในท้องถิ่น ตลอดจนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ ๑ ทัศนศิลป์ มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างาน ทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (สำนักงาน วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551)

ความสำคัญของการเรียนการสอนว่า การเรียนการสอน มีความสำคัญและมีประโยชน์ในการช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ไม่ต้องเสียเวลา ทำความเข้าใจมาก ช่วยประหยัดเวลา ตลอดจนช่วยถ่ายทอดความคิดระหว่างครูกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้เร็วและสามารถจดจำเรื่องที่เรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นสื่อการเรียนการสอน จึงมีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการความรู้มีเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีเนื้อหาวิชาที่จะต้องสอนมากขึ้น การสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนครูเป็น องค์ประกอบสำคัญ ครูจัดการสอนด้านความคิดสร้างสรรค์มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ และการพัฒนาดตนเองให้เป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นให้นักเรียนรู้จักคิด การแสดงความรู้สึก และการแสดงออกในวิถีทางของความคิดสร้างสรรค์ ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ รู้จักคิด เป็น สามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จและส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดง ความสามารถอย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้

นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ด้วยความสนใจของตนเอง กระตุ้นให้เด็กมีบุคลิกภาพสร้างสรรค์ ด้วยการส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

จากจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและการสอนเพื่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าทักษะในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ของผู้เรียนด้วย แต่จากการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ มีเนื้อหาที่เข้าใจยาก ยากต่อการนำมาใช้ในการปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการคิดสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการนำแบบฝึกทักษะการเรียนรู้หรือ ใบงานในวิชาศิลปะ เพื่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการฝึกฝนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ใบงานเพื่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ เป็นเป้าหมายในการฝึกทักษะเบื้องต้นในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบศิลป์ขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ด้านต่างๆของการสร้างผลงานศิลปะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความคิดสร้างโดยใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การพัฒนาความคิดสร้างโดยใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะทางการเรียนวิชาศิลปะก่อนและหลังการใช้ใบงานวิชาศิลปะ

สมมุติฐานการวิจัย

การใช้ใบงานในวิชาศิลปะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะใช้สูงขึ้นได้

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร/กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่กำหนดเป็นกลุ่มเป้าหมายการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 88 คน

2. เวลา

- 1.2 ระยะเวลาในการวิจัย ภายในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น คือ ใบงานในวิชาศิลปะ เรื่ององค์ประกอบศิลป์
2. ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ในวิชาศิลปะโดยการใช้ใบงาน

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ ธันวาคม 2560 – มีนาคม 2561

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ในสาระการเรียนรู้อื่นๆ และในชีวิตประจำวันได้
3. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ และสาระการเรียนรู้อื่นๆที่ใช้ทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเนื่องมาจากประสบการณ์เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ตามจุดมุ่งหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ทัศนศิลป์ (visual art) หมายถึง ศิลปะที่รับรู้ได้ด้วยการเห็น ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และงานสร้างสรรค์อื่น ๆ ที่รับรู้ได้ด้วยการเห็น

ทัศนธาตุ หมายถึง ส่วนประกอบของศิลปะ ได้แก่ จุด เส้น สี รูปร่าง รูปทรง สี และลักษณะพื้นผิว

องค์ประกอบศิลป์ หมายถึง องค์ประกอบในการสร้างผลงานศิลปะ ประกอบไปด้วย จุด เส้น สี แสง เงา พื้นผิว

ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นใช้ในการจัดการเรียน
การสอนศิลปะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสาร ค้นคว้า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ทัศนศิลป์) ประกอบกับ การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ และการประกันคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันมีความจำเป็นที่ต้องตื่นตัวในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา วิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ด้วยการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้วิชาศิลปะบทเรียนการวาดภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีไตร-องศาของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ดังมีแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรการศึกษาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) การประกันคุณภาพการศึกษา
- 3 การส่งเสริมการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
- 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน

รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

จุดหมาย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาคือ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

- 2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร
- 2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6)
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3)
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ ทักษะศิลป์มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทักษะธาตุ สร้างและนำเสนอผลงาน ทักษะศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการ ของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชมประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์

วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ ๑.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างาน

ทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง และจำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ มีทักษะพื้นฐานการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างงานวาดภาพระบายสี โดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว ภาพปะติด และงานปั้น งานโครงสร้างเคลื่อนไหวอย่างง่าย ๆ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกจากเรื่องราว เหตุการณ์ ชีวิตจริง สร้างงานทัศนศิลป์ตามที่ตนชื่นชอบ สามารถแสดงเหตุผลและวิธีการในการปรับปรุงงานของตนเอง

รู้และเข้าใจความสำคัญของงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน ที่มาของงานทัศนศิลป์ ในท้องถิ่น ตลอดจนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

รู้และเข้าใจการใช้ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ ๒ มิติ ๓ มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถ สร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ ด้วยวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลด และเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจน รู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม รู้และเข้าใจบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธา ในศาสนา และวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ ๑ ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์
วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และ
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. อภิปรายเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะ และขนาดของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ในธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> รูปร่าง ลักษณะ และขนาดของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น
	๒. บอกความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมรอบตัว	<ul style="list-style-type: none"> ความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น รู้สึกประทับใจกับความงาม ของบริเวณรอบอาคารเรียน หรือรู้สึกถึงความไม่เป็นระเบียบ ของสภาพภายในห้องเรียน
	๓. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เช่น ดินเหนียว ดินน้ำมัน ดินสอ พู่กัน กระดาษ สีเทียน สีน้ำ ดินสอสีสร้างงานทัศนศิลป์
	๔. สร้างงานทัศนศิลป์โดยการทดลองใช้สี ด้วยเทคนิคง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> การทดลองสีด้วยการใช้สีน้ำ สีโปสเตอร์ สีเทียนและสีจากธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่น
๕. วาดภาพระบายสีภาพธรรมชาติ ตามความรู้สึกของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> การวาดภาพระบายสีตามความรู้สึกของตนเอง 	

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. บรรยายรูปร่าง รูปทรงที่พบในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> รูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น รูปกลม รี สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม และกระบอก
	๒. ระบุทัศนธาตุที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ โดยเน้นเรื่องเส้น สี รูปร่าง และรูปทรง	<ul style="list-style-type: none"> เส้น สี รูปร่าง รูปทรงในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ เช่น งานวาด งานปั้น และงานพิมพ์ภาพ
	๓. สร้างงานทัศนศิลป์ต่าง ๆ โดยใช้ทัศนธาตุที่เน้นเส้น รูปร่าง	<ul style="list-style-type: none"> เส้น รูปร่างในงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ เช่น งานวาด งานปั้น และงานพิมพ์ภาพ
	๔. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างงานทัศนศิลป์ ๓ มิติ	<ul style="list-style-type: none"> การใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างงานทัศนศิลป์ ๓ มิติ
	๕. สร้างภาพปะติดโดยการตัดหรือฉีกกระดาษ	<ul style="list-style-type: none"> ภาพปะติดจากกระดาษ
	๖. วาดภาพเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวของตนเองและเพื่อนบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> การวาดภาพถ่ายทอดเรื่องราว
	๗. เลื่องานทัศนศิลป์ และบรรยายถึงสิ่งที่มองเห็น รวมถึงเนื้อหาเรื่องราว	<ul style="list-style-type: none"> เนื้อหาเรื่องราวในงานทัศนศิลป์
	๘. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เป็นรูปแบบงานโครงสร้างเคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> งานโครงสร้างเคลื่อนไหว

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๑. บรรยาย รูปร่าง รูปทรงใน ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์	● รูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์
	๒. ระบุ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สร้าง ผลงาน เมื่อชมงานทัศนศิลป์	● วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สร้างงานทัศนศิลป์ ประเภทงานวาด งานปั้น งานพิมพ์ภาพ
	๓. จำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงาน ทัศนศิลป์ โดยเน้นเรื่อง เส้น สี รูปร่าง รูปทรง และพื้นผิว	● เส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว ใน ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	๔. วาดภาพ ระบายสีสิ่งของรอบตัว	● การวาดภาพระบายสี สิ่งของรอบตัว ด้วยสีเทียน ดินสอสี และสีโปสเตอร์
	๕. มีทักษะพื้นฐาน ในการใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างสรรค์งานปั้น	● การใช้วัสดุอุปกรณ์ในงานปั้น
	๖. วาดภาพถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกจากเหตุการณ์ชีวิตจริง โดยใช้ เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว	● การใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และ พื้นผิว วาดภาพถ่ายทอดความคิดความรู้สึก
	๗. บรรยายเหตุผลและวิธีการใน การสร้างงานทัศนศิลป์ โดยเน้นถึง เทคนิคและวัสดุ อุปกรณ์	● วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิควิธีการในการ สร้างงานทัศนศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๓	๘. ระบุสิ่งที่ชื่นชมและสิ่งที่ควรปรับปรุงในงานทัศนศิลป์ของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงความคิดเห็นในงานทัศนศิลป์ของตนเอง
	๙. ระบุ และจัดกลุ่มของภาพตามทัศนธาตุที่เน้นในงานทัศนศิลป์นั้น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดกลุ่มของภาพตามทัศนธาตุ
	๑๐. บรรยายลักษณะรูปร่าง รูปทรงในงานการออกแบบสิ่งต่าง ๆ ที่มีในบ้านและโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> ● รูปร่าง รูปทรง ในงานออกแบบ
ป.๔	๑. เปรียบเทียบรูปลักษณะของรูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● รูปร่าง รูปทรง ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	๒. อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของสีวรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็นที่มีต่ออารมณ์ของมนุษย์	<ul style="list-style-type: none"> ● อิทธิพลของสี วรรณะอุ่น และวรรณะเย็น
	๓. จำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์โดยเน้นเรื่องเส้น สี รูปร่าง รูปทรงพื้นผิว และพื้นที่ว่าง	<ul style="list-style-type: none"> ● เส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว และพื้นที่ว่าง <p>ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์</p>
	๔. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างงานพิมพ์ภาพ
	๕. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างสรรค์งานวาดภาพระบายสี	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการวาดภาพระบายสี
	๖. บรรยายลักษณะของภาพโดยเน้นเรื่องการจัดระยะ ความลึก น้ำหนักและแสงเงาในภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดระยะความลึก น้ำหนักและแสงเงา ในการวาดภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๗. วาดภาพพระบายสี โดยใช้สี วรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็น ถ่ายทอด ความรู้สึกและจินตนาการ	<ul style="list-style-type: none"> การใช้สีวรรณะอุ่นและใช้สีวรรณะเย็น วาดภาพถ่ายทอดความรู้สึกและจินตนาการ
	๘. เปรียบเทียบความคิดความรู้สึก ที่ถ่ายทอดผ่านงานทัศนศิลป์ของตนเอง และบุคคลอื่น	<ul style="list-style-type: none"> ความเหมือนและความแตกต่างในงาน ทัศนศิลป์ความคิดความรู้สึกที่ถ่ายทอดในงาน ทัศนศิลป์
	๙. เลือกใช้วรรณะสีเพื่อถ่ายทอด อารมณ์ ความรู้สึกในการสร้างงาน ทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> การเลือกใช้วรรณะสีเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก
ป.๕	๑. บรรยายเกี่ยวกับจังหวะตำแหน่ง ของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> จังหวะ ตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ใน สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	๒. เปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างงานทัศนศิลป์ ที่สร้างสรรค์ด้วย วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์
	๓. วาดภาพ โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี	<ul style="list-style-type: none"> แสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี
	๔. สร้างสรรค์งานปั้นจาก ดินน้ำมัน หรือดินเหนียว โดยเน้นการถ่ายทอด จินตนาการ	<ul style="list-style-type: none"> การสร้างงานปั้นเพื่อถ่ายทอด จินตนาการด้วยการใช้ดินน้ำมันหรือดินเหนียว
	๕. สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ โดย เน้น การจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในภาพ	<ul style="list-style-type: none"> การจัดภาพในงานพิมพ์ภาพ
	๖. ระบุปัญหาในการจัด องค์ประกอบศิลป์ และการสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ ของตนเอง และบอกวิธีการปรับปรุงงาน	<ul style="list-style-type: none"> การจัดองค์ประกอบศิลป์และการสื่อ ความหมาย ในงานทัศนศิลป์

	ให้ดีขึ้น	
	๗. บรรยายประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม	● ประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์
ป.๖	๑. ระบุสีคู่ตรงข้าม และอธิบายเกี่ยวกับการใช้สีคู่ตรงข้ามในการถ่ายทอดความคิดและอารมณ์	● วงสีธรรมชาติ และสีคู่ตรงข้าม
	๒. อธิบายหลักการจัดขนาดสัดส่วนความสมดุลในการสร้างงานทัศนศิลป์	● หลักการจัดขนาด สัดส่วนความสมดุลในงานทัศนศิลป์
	๓. สร้างงานทัศนศิลป์จากรูปแบบ ๒ มิติ เป็น ๓ มิติ โดยใช้หลักการของแสงเงาและน้ำหนัก	● งานทัศนศิลป์รูปแบบ ๒ มิติ และ ๓ มิติ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. อธิบายเกี่ยวกับทัศนธาตุในด้านรูปแบบ และแนวคิดของงานทัศนศิลป์ที่เลือกมา	● รูปแบบของทัศนธาตุและแนวคิดในงานทัศนศิลป์
	๒. บรรยายเกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุอุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน	● ความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน
	๓. วาดภาพด้วยเทคนิคที่หลากหลาย ในการสื่อความหมายและเรื่องราวต่าง ๆ	● เทคนิคในการวาดภาพสื่อความหมาย
	๔. สร้างเกณฑ์ในการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์	● การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์
	๕. นำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุง	● การพัฒนางานทัศนศิลป์

	แก้ไขและพัฒนางาน	<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดทำเพิ่มสะสมงานทัศนศิลป์
	๖. วาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละคร	<ul style="list-style-type: none"> ● การวาดภาพถ่ายทอดบุคลิกลักษณะของตัวละคร
	๗. บรรยายวิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการโฆษณาเพื่อโน้มน้าวใจและนำเสนอตัวอย่างประกอบ	<ul style="list-style-type: none"> ● งานทัศนศิลป์ในการโฆษณา
ม.๓	๑. บรรยายสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ที่เลือกมาโดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุ และหลักการออกแบบ	<ul style="list-style-type: none"> ● ทัศนธาตุ หลักการออกแบบในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์
	๒. ระบุ และบรรยายเทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงาน ทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์
	๓. วิเคราะห์ และบรรยายวิธีการใช้ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์ของตนเองให้มีคุณภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ● วิธีการใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์
	๔. มีทักษะในการสร้างงานทัศนศิลป์อย่างน้อย ๓ ประเภท	<ul style="list-style-type: none"> ● การสร้างงานทัศนศิลป์ทั้งไทยและสากล

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. มีความสามารถในการสื่อสาร
2. มีความสามารถในการคิด
3. มีความสามารถในการแก้ปัญหา
4. มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. มีจิตสาธารณะ
4. มุมนานะในการทำงาน
5. สืบสานความเป็นไทย
6. มีวินัย
7. ใฝ่เรียนรู้
8. อยู่อย่างพอเพียง

โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 1 – 3

การส่งเสริมการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

พบว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถที่ส่งเสริมและพัฒนาขึ้นได้ ความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้ถ่ายทอดทางยีน (gene) ของบิดาหรือมารดา แต่เป็นพฤติกรรมที่ได้รับภายหลัง ฉะนั้น ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลจะมากหรือน้อยเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ไม่ใช่พรสวรรค์พิเศษที่คนเพียงส่วนน้อยเป็นเจ้าของ หากแต่เป็นสมรรถภาพซึ่งมนุษย์เป็นเจ้าของได้ ในการจัดการเรียนสอนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนครูเป็น องค์ประกอบสำคัญ ครูมีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการสอนเด็กให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี การสอนด้านความคิดสร้างสรรค์มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก ทักษะ ทักษะ และการพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มี

ความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นให้นักเรียนรู้จักคิด การแสดงความรู้สึก และการแสดงออกในวิถีทางของความคิดสร้างสรรค์ ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ควรจัดหลักสูตรและกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ รู้จักคิดเป็น สามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จและส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดง ความสามารถอย่างเต็มที่ ครูควรปรับปรุงวิธีการสอนและยืดหยุ่นเนื้อหาวิชาในลักษณะดังต่อไปนี้ (อารีพันธ์มณี,2540)

1. ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองพยายามอย่าบังคับให้นักเรียนทำตามคำสั่งของครูอยู่ตลอดเวลา เช่น การฝึกวาดรูปตามที่ครูกำหนดให้
2. ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต ช่างซักถามและตอบคำถาม หรือพยายามค้นหาคำตอบด้วยความกระตือรือร้น
3. สนใจและตั้งใจฟังคำถามแปลกๆใหม่ๆของนักเรียน และยอมรับความคิดแปลกๆ ของนักเรียน
4. แสดงให้เห็นว่าความคิดของนักเรียนมีคุณค่า เป็นประโยชน์ โดยการให้กำลังใจ กล่าวชมเชย ยกย่องและนำผลงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์
5. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม นอกจากจะยอมรับความคิดแปลกๆของ นักเรียนแล้วก็ไม่ควรตำหนิหรือวิจารณ์ความคิดเห็นของนักเรียน
6. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ด้วยความสนใจของตนเอง มิใช่เพื่อหวังคะแนนที่จะได้รับ
7. กระตุ้นให้เด็กมีบุคลิกภาพสร้างสรรค์ ด้วยการส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง
8. ส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ให้กำลังใจ ยกย่องและชมเชย
9. ขจัดความกลัวและความก้าวร้าวของนักเรียน สร้างความเชื่อมั่นและความมั่นคงปลอดภัยแก่นักเรียน

นอกจากนี้ได้เสนอวิธีการสอนของครูที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. การแสดงออกทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน สามารถแสดงออกทาง กิจกรรมต่างๆได้
2. การสร้างบรรยากาศให้นักเรียนรู้สึกเป็นอิสระ ไม่ถูกควบคุมจากระเบียบวินัยที่

เคร่งครัดเกินไป และควรส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

3. การสอนความคิดสร้างสรรค์ จะต้องสอนต่อเนื่องกันไปเป็นส่วนสำคัญในทางตรง ได้แก่ การจัดกิจกรรมต่างๆ ในทางอ้อม ได้แก่ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมต่างๆ ตลอดจนความเข้าใจในเรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ระดับความสามารถในการแสดงออก

4. สนับสนุนและกระตุ้นการแสดงความคิดหลายๆด้าน ตลอดจนการแสดงออกทางอารมณ์

5. เน้นสถานการณ์ที่จะส่งเสริมความสามารถอันนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ เช่น ส่งเสริมความคิดริเริ่ม เป็นต้น ตลอดจนไม่จำกัดการแสดงออกของนักเรียนให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

6. อย่าพยายามหล่อหลอม หรือกำหนดแบบให้นักเรียนคิด และมีบุคลิกภาพเหมือนกันไปหมดทุกคน แต่ควรสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตสิ่งแปลกๆใหม่ๆด้วย

7. อย่าเข้มงวดกวดขัน หรือยึดมั่นกับจารีตประเพณี ซึ่งยอมรับการกระทำหรือผลงานอยู่เพียงสองสามอย่างเท่านั้น สิ่งใดนอกเหนือไปจากระเบียบเป็นสิ่งที่ผิดหมด

8. อย่าสนับสนุนหรือให้รางวัลเฉพาะผลงาน หรือการกระทำที่ได้มีผู้ทดลองทำและเป็นที่ยอมรับกันแล้ว ผลงานแปลกๆใหม่ๆก็ควรมีโอกาสได้รับรางวัลหรือคำชมเชยด้วย

9. ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพในทางสร้างสรรค์ก่อน มิเช่นนั้น แม้ว่าครูจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการคิดสร้างสรรค์และทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์เพียงใด ก็ไม่อาจสอนให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้

2.4 การวัดความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ โดยจำแนกตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ 4 ด้าน คือ

1) ความคล่องในการคิด (Fluency)

การตรวจให้คะแนนด้านความคล่องในการคิด ตรวจให้คะแนนโดยนับจำนวนภาพที่เป็นภาพชัดเจน มีความหมาย สามารถเข้าใจได้ โดยนับจำนวนภาพที่วาดไม่ซ้ำกันหรือแตกต่างกัน คะแนนความคล่องในการคิดจะไม่มีคะแนนเต็มจำนวนภาพที่วาดของเด็กแต่ละคนจะไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความสามารถของเด็ก และเวลาที่กำหนด

2) ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)

การตรวจให้คะแนนความยืดหยุ่นในการคิด โดยนำภาพที่เป็นคำตอบทั้งหมดใน แบบทดสอบที่ได้ให้คะแนนความคล่องในการคิดไปแล้ว มาจัดกลุ่ม หรือจัดประเภทตาม ความหมายหรือหมวดหมู่หรือทิศทางของภาพ ภาพใดมีความหมายเดียวกัน ทิศทางเดียวกัน ประเภทเดียวกัน จัดเป็นกลุ่มเดียวกัน เมื่อจัดกลุ่มแล้ว ให้นำจำนวนกลุ่ม การจัดกลุ่มมีข้อเสนอแนะว่าผู้ตรวจควรจัดกลุ่มแบบกว้างๆ หลากหลายรูปแบบ เป็นวิธีการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ด้วยเช่นกัน

3)ความคิดริเริ่ม (Originality)

การตรวจให้คะแนนด้านความคิดริเริ่ม ตรวจสอบว่าแต่ละภาพมีความหมายหรือลักษณะซ้ำกันคิด เป็นที่เปอร์เซ็นต์ ถ้าความหมายของภาพใดมีผู้วาดจำนวนมากๆ ก็จะได้คะแนนน้อยหรือไม่ได้เลย ถ้า ความหมายของภาพใดมีผู้วาดน้อยหรือไม่ซ้ำกับผู้อื่นเลยก็ได้คะแนนมาก

1. ตรวจสอบและจัดกลุ่มตามเป้าหมายหรือลักษณะของภาพ ซึ่งเป็นภาพที่ให้

คะแนนความคล่องในการคิดแล้ว

2. Jennings ความถี่ของภาพ

3. ตรวจสอบความถี่ของภาพ แล้วเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนความคิดริเริ่ม

4. ให้คะแนนความคิดริเริ่มของภาพแต่ละภาพ ตามเกณฑ์ความถี่จนครบทุกภาพ

ของนักเรียนแต่ละคน

5. รวมคะแนนจากทุกภาพของนักเรียนแต่ละคน แล้วนำผลรวมของนักเรียน

คนนั้น ทหารด้วยจำนวนภาพทั้งหมดที่ให้คะแนน จะได้ความคิดริเริ่มของนักเรียน 1 คน ของแบบทดสอบ ฉบับนั้น ฉะนั้นคะแนนความคิดริเริ่มของแบบทดสอบแต่ละฉบับจะมีคะแนนเต็มเท่ากับ 4

4) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)

การตรวจให้คะแนนด้านความคิดละเอียดลออ ยึดเกณฑ์การให้คะแนนการวาดภาพระบายสีของ นักเรียนระดับประถมศึกษา ตามหลักและองค์ประกอบศิลป์ พัฒนาการทางศิลปะ และเกณฑ์ประกอบอื่นๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบศิลปะ เช่น จุด เส้น สี รูปร่างรูปทรง พื้นผิว พื้นที่ว่าง
2. หลักการจัดภาพ เช่น ขนาด สัดส่วน จังหวะ ความสมดุล ความกลมกลืน

ความขัดแย้ง ความเป็นเอกภาพ

3. ส่วนละเอียดอื่นๆ ที่ต่อเติมเพื่อขยายหรืออธิบายภาพให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะต่อเติมจากภาพที่กำหนด หรือชอบ หรือส่วนที่ว่างๆ รอบๆ สิ่งที่กำหนด อย่างไรก็ตามสิ่งที่ต้องต่อเติมจะต้องดูแล้วสมจริงสมจังและมีความหมาย

4. การแรเงาการใช้สีอ่อนหรือสีแก่
5. การระบายสีที่เน้นความสมจริงสมจัง

6. การตกแต่งระดับประตภาพ ทำให้ภาพมีการเปลี่ยนแปลง มีความหมาย และมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

7. ส่วนละเอียดที่ขยายเพื่อประกอบความเข้าใจภาพให้มากยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องมีคำอธิบาย

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประยงค์ มาแสง (2541) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่าความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหญิงและนักเรียนชายแตกต่างกัน นักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาลกับโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาลมีความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะที่แตกต่างกัน ความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภุชพงศ์ โคตรบัญชา (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา เรื่อง การเขียนภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า บทเรียนโปรแกรม วิชาศิลปศึกษา เรื่องการเขียนภาพระบายสี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบเส้นตรง จำนวน 35 กรอบ มีเนื้อหาตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ บทเรียนโปรแกรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์กำหนดไว้

พูนผล ชาญวิรัตน์ (2540) ได้สร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กานดา ทิววัฒน์ปกรณ์ (2543) ศึกษาผลการฝึกแบบการคิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 90 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ศึกษาโดยใช้แบบฝึกการคิดด้านอุปมาอุปมัย ด้านการเปลี่ยนแปลงรูป ด้านโยงความสัมพันธ์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนที่มีผลระดับการเรียนแตกต่างกันอย่างไร ผลการวิจัยพบว่าการฝึกแต่ละวิธีเป็นอิสระไม่ขึ้นกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากความเห็นของนักวิชาการดังกล่าว พอสรุปได้ว่าแบบฝึกหรือแบบฝึกหัดคือ สื่อการเรียนการสอน ชนิดหนึ่ง ที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียน หลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่งๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้นๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น ดังนั้นแบบฝึกจึงมีความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อย

ในการที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะให้กับผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น ทำให้
การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นถ้าผู้วิจัยนำแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่
นักเรียน การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยการใช้ใบงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาศิลปะโดยใช้ใบงาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมาย
- 3.2 ตัวแปรที่ทำการวิจัย
- 3.3 ระเบียบวิธีการวิจัย
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

ในการศึกษาค้นคว้าการวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 88 คน

3.2 ตัวแปรที่ทำการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ตัวแปรตาม คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละจากการทดสอบหลังเรียน เรื่อง การใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ 7 ใบงาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 88 คน

3.3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลการใช้การใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 88 คน

3.4 เครื่องมือในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.4.1 แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแบบฝึกทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้จำนวน 3 แผน ใน 3 หน่วยการเรียนรู้ มีดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง Creative Matterials Matters in SCIENCE หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง หมูบานของฉันทน์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง Planet Earth Hero โดยแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ใบงาน ประกอบด้วย

ใบงานที่ 1 กิจกรรม เรื่อง วรรณะสีรอน สีเย็น

ใบงานที่ 2 กิจกรรมเรื่องการวาดภาพหัวข้อการไล่ระดับสี

ใบงานที่ 3 การวาดภาพหัวข้อการวาดการตุนเรื่องสั้น

ใบงานที่ 4 กิจกรรมการวาดภาพหัวข้อสถานที่รอบโรงเรียน

ใบงานที่ 5 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์หัวข้อตลาดสด

ใบงานที่ 6 กิจกรรมการวาดภาพจักรวาลและอวกาศ

ใบงานที่ 7 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์ หัวข้อ วันเด็กแห่งชาติ

มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาใบงานดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ พัฒนาการทางด้านศิลปะ ทฤษฎีการศึกษา การศึกษาและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เน้นการแสดงออกทางด้านศิลปะ และการสร้างแบบฝึกทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์โดยใช้ภาพเป็นสื่อ

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ หลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พัฒนาการทางด้านศิลปะ ทฤษฎีการศึกษาและ จิตวิทยาการศึกษา การศึกษาและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เน้นการแสดงออกทางด้านศิลปะที่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์

3) จัดทำใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนามาจากแบบฝึกทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ โดยกำหนดเค้าโครงของเนื้อหาในแต่ละใบงานให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดเรียงลำดับความเหมาะสมจากง่ายไปหา

ยาก จัดทำคำชี้แจงของการใช้แบบฝึก โดยใช้ภาษาที่เหมาะสมเข้าใจง่าย กำหนดความเหมาะสมของจำนวนแบบฝึกกับเวลาที่ใช้ในการทดลอง

3.4.2 แผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 7 กิจกรรม โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น เพื่อใช้ในการฝึกการเรียนรู้ทางศิลปะ โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรสถานศึกษา ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน หลักการและทฤษฎีทางศิลปะ การสร้างและการพัฒนาแบบฝึก การวัดและการประเมินผลความคิดสร้างสรรค์

2) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 7 กิจกรรม โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ ทางศิลปะ และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ตามความง่ายของแบบฝึก

3) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 7 กิจกรรม วัดทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะเรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ของนักเรียน โดยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ทำความเข้าใจและสร้างข้อตกลงร่วมกันกับนักเรียน แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 7 กิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ใบงานฝึกทักษะ การเรียนรู้ทางศิลปะ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้

3) ทำการทดสอบทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะเรื่ององค์ประกอบศิลป์ ด้วยแบบทดสอบ

4) เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

5) วิเคราะห์ข้อมูล

6) สรุปผลการวิจัย

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการทำแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจากการทำแบบทดสอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าร้อยละ (%) ประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 88 คน

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้ จาก ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับผลการโดยใช้ใบงานฝึกทักษะ การเรียนรู้ทางศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 7 กิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย

แปลความหมาย

4.50 – 5.00	มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน

องค์ประกอบในการพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์	ระดับค่าคะแนน				
	5	4	3	2	1
1) ความคล่องในการคิด (Fluency)					
2) ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)					
3) ความคิดริเริ่ม (Originality)					
4) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)					

- 5 มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับมาก
 3 มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
 2 มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับน้อย
 1 มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.7 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2) ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

บทที่ 4 ผลการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความคิดสร้างโดยการใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การพัฒนาความคิดสร้างโดยการใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ทางการเรียนรู้วิชาศิลปะก่อนและหลังการใช้ใบงานวิชาศิลปะ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 88 คน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัยดังต่อไปนี้ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการพัฒนาความคิดสร้างโดยการใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

4.2 ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาความคิดสร้างโดยการใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ทางการเรียนรู้วิชาศิลปะก่อนและหลังการใช้ใบงานวิชาศิลปะ ปีการศึกษา 2560

จากการใช้แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ การพัฒนาความคิดสร้างโดยการใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 7 กิจกรรม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 88 คน

โดยได้ผลการใช้การพัฒนาความคิดสร้างโดยการใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 7 กิจกรรม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 88 คน ดังนี้

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในการเรียนใบงานวิชาศิลปะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน จำแนกตามห้องเรียน เพศ

ห้อง	เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ป.6/1	ชาย	20	22.73
	หญิง	10	11.36
ป.6/2	ชาย	20	22.73
	หญิง	9	10.22
ป.6/3	ชาย	20	22.73
	หญิง	9	10.22
	รวม	88	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งแยกเป็น 3 ห้องเรียน คือ ป. 6/1, ป.6/2, ป.6/3 โดยทั้ง 3 ห้อง มีเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 และ ป. 6/1 มีเพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 นักเรียน ป.6/2, ป.6/3 จำนวนห้องละ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 10.22

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน/คน	ร้อยละ
ชาย	60	68.19
หญิง	28	31.81
รวม	88	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก เป็นเพศชาย จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 68.19 เพศหญิง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1	30	34.10
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2	29	32.95
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3	29	32.95
รวม	88	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับชั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 รองลงมาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 และ 6/3 มีจำนวนเท่ากัน คือ 29 คน คิดเป็นร้อยละ 32.95

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลังใบงานที่ 1 กิจกรรม เรื่อง วรรณะสีรอน สีเย็น

ด้านที่	องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น			ระดับความคิดเห็น		
		ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		(\bar{X})	(S.D)	แปลผล	(\bar{X})	(S.D)	แปลผล
1	ความคล่องในการคิด (Fluency)	3.12	.44	ปานกลาง	3.53	.57	มาก
2	ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)	3.11	.43	ปานกลาง	3.52	.56	มาก
3	ความคิดริเริ่ม (Originality)	3.04	.41	ปานกลาง	3.23	.46	ปานกลาง
4	ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)	2.43	.27	น้อย	3.25	.47	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ใบงานที่ 1 กิจกรรม เรื่อง วรรณะสีรอน สีเย็น ในองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ด้านที่ 1 ความคล่องในการคิด (Fluency) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.12 และมีค่า SD รวมคือ .44 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.53 และมีค่า SD รวมคือ .57 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.11 และมีค่า SD รวมคือ .43 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.52 และมีค่า SD รวมคือ .56 ความคิดริเริ่ม (Originality) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.04 และมีค่า SD รวมคือ .41 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.23 และมีค่า SD รวมคือ .46 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับน้อย คือ 2.43 และมีค่า SD รวมคือ .27 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.23 และมีค่า SD รวมคือ .47

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลังใบงานที่ 2 กิจกรรมเรื่องการวาดภาพหัวข้อการไลระดับสี่

ด้านที่	องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น			ระดับความคิดเห็น		
		ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		(\bar{X})	(S.D)	แปลผล	(\bar{X})	(S.D)	แปลผล
1	ความคล่องในการคิด (Fluency)	3.02	.44	ปานกลาง	3.59	.54	มาก
2	ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)	3.07	.49	ปานกลาง	3.67	.59	มาก
3	ความคิดริเริ่ม (Originality)	3.23	.49	ปานกลาง	3.46	.52	ปานกลาง
4	ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)	2.98	.37	ปานกลาง	3.57	.51	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ในการ ใบงานที่ 2 กิจกรรมเรื่องการวาดภาพ หัวข้อ การไลระดับสี่ ในองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ด้านที่ 1 ความคล่องในการคิด (Fluency) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.02และมีค่า SD รวมคือ .49 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.59 และมีค่า SD รวมคือ .54 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.07และมีค่า SD รวมคือ .49 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.67และมีค่า SD รวมคือ .59 ความคิดริเริ่ม (Originality) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.23 และมีค่า SD รวมคือ .49 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.46 และมีค่า SD รวมคือ .52 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 2.98 และมีค่า SD รวมคือ .37 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.57 และมีค่า SD รวมคือ .51

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลังใบงานที่ 3 การวาดภาพหัวข้อการการวาดการตูนเรื่องสั้น

ด้านที่	องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น			ระดับความคิดเห็น		
		ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		(\bar{X})	(S.D)	แปลผล	(\bar{X})	(S.D)	แปลผล
1	ความคล่องในการคิด (Fluency)	3.20	.46	ปานกลาง	3.59	.51	มาก
2	ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)	2.87	.37	ปานกลาง	3.37	.48	ปานกลาง
3	ความคิดริเริ่ม (Originality)	3.11	.43	ปานกลาง	3.56	.53	มาก
4	ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)	2.94	.38	ปานกลาง	3.27	.47	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ในการ ใบงานที่ 3 การวาดภาพหัวข้อการการวาดการตูนเรื่องสั้น ในองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความคล่องในการคิด (Fluency) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.02และมีค่า SD รวมคือ .49 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.59 และมีค่า SD รวมคือ .54 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.07และมีค่า SD รวมคือ .49 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.67และมีค่า SD รวมคือ .59 ความคิดริเริ่ม (Originality) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.23 และมีค่า SD รวมคือ .49 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.46 และมีค่า SD รวมคือ .52 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 2.98 และมีค่า SD รวมคือ .37 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.57 และมีค่า SD รวมคือ .51

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลังใบงานที่ 4 กิจกรรมการวาดภาพหัวข้อสถานที่รอบโรงเรียน

ด้านที่	องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น			ระดับความคิดเห็น		
		ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		(\bar{X})	(S.D)	แปลผล	(\bar{X})	(S.D)	แปลผล
1	ความคล่องในการคิด (Fluency)	3.30	.42	ปานกลาง	3.54	.57	มาก
2	ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)	3.47	.57	ปานกลาง	3.56	.59	มาก
3	ความคิดริเริ่ม (Originality)	3.35	.41	ปานกลาง	3.53	.56	มาก
4	ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)	3.46	.45	ปานกลาง	3.58	.58	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ใบงานที่ 4 กิจกรรมการวาดภาพหัวข้อสถานที่รอบโรงเรียน ในองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความคล่องในการคิด (Fluency) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.47 และมีค่า SD รวมคือ .57 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.56 และมีค่า SD รวมคือ .59 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.35 และมีค่า SD รวมคือ .57 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.56 และมีค่า SD รวมคือ .59 ความคิดริเริ่ม (Originality) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.35 และมีค่า SD รวมคือ .41 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.53 และมีค่า SD รวมคือ .56 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.46 และมีค่า SD รวมคือ .45 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.58 และมีค่า SD รวมคือ .58

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลังใบงานที่ 5 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์ หัวข้อ ตลาดสด

ด้านที่	องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น			ระดับความคิดเห็น		
		ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		(\bar{X})	(S.D)	แปลผล	(\bar{X})	(S.D)	แปลผล
1	ความคล่องในการคิด (Fluency)	3.40	.52	ปานกลาง	3.79	.67	มาก
2	ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)	3.47	.54	ปานกลาง	3.88	.69	มาก
3	ความคิดริเริ่ม (Originality)	3.36	.51	ปานกลาง	3.89	.66	มาก
4	ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)	3.40	.51	ปานกลาง	3.69	.68	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ใบงานที่ 5 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์ หัวข้อ ตลาดสด ในองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความคล่องในการคิด (Fluency) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.40 และมีค่า SD รวมคือ .52 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.79 และมีค่า SD รวมคือ .67 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.47 และมีค่า SD รวมคือ .54 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.88 และมีค่า SD รวมคือ .69 ความคิดริเริ่ม (Originality) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.36 และมีค่า SD รวมคือ .51 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.89 และมีค่า SD รวมคือ .66 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.40 และมีค่า SD รวมคือ .51 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.69 และมีค่า SD รวมคือ .68

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลังใบงานที่ 6 กิจกรรมการวาดภาพจักรวาลและอวกาศ

ด้านที่	องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น			ระดับความคิดเห็น		
		ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		(\bar{X})	(S.D)	แปลผล	(\bar{X})	(S.D)	แปลผล
1	ความคล่องในการคิด (Fluency)	3.30	.51	ปานกลาง	3.59	.57	มาก
2	ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)	3.46	.54	ปานกลาง	3.68	.65	มาก
3	ความคิดริเริ่ม (Originality)	3.46	.54	ปานกลาง	3.69	.67	มาก
4	ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)	3.30	.51	ปานกลาง	3.79	.69	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ใบงานที่ 6 กิจกรรมการวาดภาพจักรวาลและอวกาศ ในองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความคล่องในการคิด (Fluency) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.30 และมีค่า SD รวมคือ .51 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.59 และมีค่า SD รวมคือ .57 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.46 และมีค่า SD รวมคือ .54 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.68และมีค่า SD รวมคือ .65 ความคิดริเริ่ม (Originality) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.46 และมีค่า SD รวมคือ .54 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.69และมีค่า SD รวมคือ .67 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.30 และมีค่า SD รวมคือ .51หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.79และมีค่า SD รวมคือ .69

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลังใบงานที่ 7 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์ หัวข้อ วันเด็กแห่งชาติ

ด้านที่	องค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	ระดับความคิดเห็น			ระดับความคิดเห็น		
		ก่อนเรียน			หลังเรียน		
		(\bar{X})	(S.D)	แปลผล	(\bar{X})	(S.D)	แปลผล
1	ความคล่องในการคิด (Fluency)	3.40	.51	ปานกลาง	3.60	.59	มาก
2	ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility)	3.56	.57	มาก	3.68	.62	มาก
3	ความคิดริเริ่ม (Originality)	3.56	.57	มาก	3.62	.60	มาก
4	ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)	3.41	.51	ปานกลาง	3.64	.62	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ใบงานที่ 7 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์ หัวข้อ วันเด็กแห่งชาติ ในองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความคล่องในการคิด (Fluency) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.40 และมีค่า SD รวมคือ .51 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.60 และมีค่า SD รวมคือ .59 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.56 และมีค่า SD รวมคือ .57 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.68 และมีค่า SD รวมคือ .62 ความคิดริเริ่ม (Originality) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.56 และมีค่า SD รวมคือ .57 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.62 และมีค่า SD รวมคือ .60 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ 3.41 และมีค่า SD รวมคือ .51 หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก คือ 3.64 และมีค่า SD รวมคือ .62

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ เรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาศิลปะโดยใช้ใบงาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย
- 5.2 กลุ่มเป้าหมาย
- 5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 5.4 สรุปผลการศึกษาวิจัย
- 5.5 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.6 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยการใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยการใช้ใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะทางการเรียนวิชาศิลปะก่อนและหลังการใช้ใบงานวิชาศิลปะ

5.2 ประชากร/กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 88 คน

5.3 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ประกอบด้วย

แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแบบฝึกทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้จำนวน 3 แผน ใน 3 หน่วยการเรียนรู้ มีดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง Creative Matterials Matters in SCIENCE หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง หมูบานของฉันทน์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง Planet Earth Hero โดยแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ใบงาน ประกอบด้วย

ใบงานที่ 1 กิจกรรม เรื่อง วรรณะสีรอน สีเย็น

ใบงานที่ 2 กิจกรรมเรื่องการวาดภาพหัวข้อการไล่ระดับสี

ใบงานที่ 3 การวาดภาพหัวข้อการวาดการตุนเรื่องสั้น

ใบงานที่ 4 กิจกรรมการวาดภาพหัวข้อสถานที่รอบโรงเรียน

ใบงานที่ 5 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์หัวข้อตลาดสด

ใบงานที่ 6 กิจกรรมการวาดภาพจักรวาลและอวกาศ

ใบงานที่ 7 กิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์ หัวข้อ วันเด็กแห่งชาติ

มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาใบงานดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ พัฒนาการทางด้านศิลปะ ทฤษฎีการศึกษา การศึกษาและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เน้นการแสดงออกทางด้านศิลปะ และการสร้างแบบฝึกทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์โดยใช้ภาพเป็นสื่อ

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ หลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พัฒนาการทางด้านศิลปะ ทฤษฎีการศึกษาและ จิตวิทยาการศึกษา การศึกษา และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่เน้นการแสดงออกทางด้านศิลปะที่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์

3) จัดทำใบงานฝึกทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนามาจากแบบฝึกทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ โดยกำหนดเค้าโครงของเนื้อหาในแต่ละใบงานให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จัดเรียงลำดับความเหมาะสมจากง่ายไปหายาก จัดทำคำชี้แจงของการใช้แบบฝึก โดยใช้ภาษาที่เหมาะสมเข้าใจง่าย กำหนดความเหมาะสมของจำนวนแบบฝึกกับเวลาที่ใช้ในการทดลอง

แผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 7 กิจกรรม โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น เพื่อใช้ในการฝึกการเรียนรู้ทางศิลปะ โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรสถานศึกษา ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กับพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน หลักการและทฤษฎีทางศิลปะ การสร้างและการพัฒนาแบบฝึก การวัดและการประเมินผลความคิดสร้างสรรค์

2) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 7 กิจกรรม โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ ทางศิลปะ และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ตามความยากง่ายของแบบฝึก

3) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1.คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก เป็นเพศชาย จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 68.19 เพศหญิง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81 ผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งแยกเป็น 3 ห้องเรียน คือ ป. 6/1, ป.6/2, ป.6/3 โดยทั้ง 3 ห้อง มีเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 และ ป. 6/1 มีเพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 นักเรียน ป.6/2, ป.6/3 จำนวนห้องละ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 10.22 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 รองลงมาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 และ 6/3 มีจำนวนเท่ากัน คือ 29 คน คิดเป็นร้อยละ 32.95

2.ระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ใบงาน

เปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลัง ใบงานที่ 1 กิจกรรม เรื่อง วรรณะสีรอน สีเย็น

นักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งหมด 88 คน มีผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยการใช้ใบงาน ก่อนและหลัง ใบงานที่ 1 กิจกรรม เรื่อง วรรณะสีรอน สีเย็น ในองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความคล่องในการคิด (Fluency) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก ความคิดริเริ่ม (Originality) มีระดับความคิดเห็นก่อนเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง หลังเรียนสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก ความคิดละเอียดลออ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 1) เนื้อหาในส่วนของแบบฝึกทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ ควรแบ่งเนื้อหาให้กระชับรัดกุมและชัดเจน เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
- 2) เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกในแต่ละเรื่องเสร็จแล้ว ควรตรวจทันที เพื่อให้นักเรียนได้รู้ผลการทำแบบฝึก เพื่อให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำแบบฝึกในครั้งต่อไป
- 3) ครูควรสร้างความมั่นใจในตนเองให้กับนักเรียน ด้วยการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรม เช่น พูดคุยสนทนา ชักถามปัญหาของนักเรียน เป็นต้น
- 4) ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อ เอกสารประกอบการเรียนการสอน กิจกรรมหรือรูปแบบวิธีสอน หรืออื่นๆ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 5) ควรมีศึกษาการวัดและประเมินผลตามมาตรฐานช่วงชั้นของผู้เรียนให้ตรงตามสภาพจริง

บรรณานุกรม

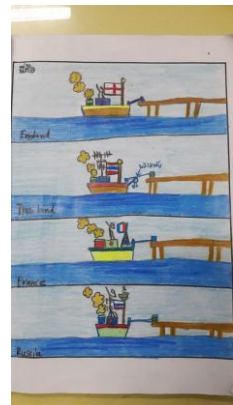
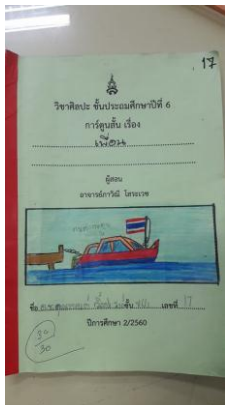
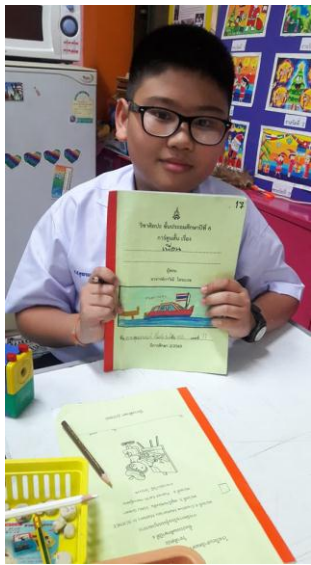
- กรมวิชาการ,กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
 _____ . (2551). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.** กรุงเทพมหานคร
 : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- บุญชม ศรีสะอาด.(2545). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 7 . (ฉบับปรับปรุง) กรุงเทพฯ:สุวีรยาสาส์น
 ประยงค์ มาแสง.(2542).**การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่
 เรียนวิชาศิลปะศึกษา โดยใช้แบบฝึกที่เน้นการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือ.**ชัยภูมิ :
 ฝ่ายวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์. โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา.
 ประยงค์ มาแสง.(2542).**แบบฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ.**ชัยภูมิ : ฝ่ายวิจัยและ
 ประเมินผลทางการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์. โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา.
- โรงเรียนบ้านหนองโป่งราษฎร์บำรุง. **หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองโป่งราษฎร์บำรุง.
 พุทธศักราช 2547 (ฉบับปรับปรุง) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.**
 เอกสารอัดสำเนาเย็บเล่ม.
- ภูซพงษ์ โคตรบัญชา . **การสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาศิลปะศึกษา เรื่อง การเขียนภาพระบายสี
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 .**รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตร์
 มหบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2547.
- อารี พันธุ์มณี.(2540).**คิดอย่างสร้างสรรค์.**กรุงเทพฯ.ต้นอ้อ แกรมมี.

ภาคผนวก

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาศิลปะโดยใช้ใบงาน

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประวัติผู้ทำรายงานการวิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) ภาวิณี โสระเวช

(ภาษาอังกฤษ) PAWINEE SORAWECH

เพศ หญิง วันเดือนปีเกิด 5 สิงหาคม 2514

สถานที่ติดต่อ(ที่ทำงาน) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

โทรศัพท์/โทรสาร 02-1601101

E-mail : pawinee_so@hotmail.co.th

ที่อยู่(ที่บ้าน) 90/129 หมู่บ้านแก้วขวัญ ถนนเสมาฟ้าคราม ต.คูคต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12130

โทรศัพท์/โทรสาร 086-666-8155

ระดับการศึกษา

ระดับ	สาขา	สถาบัน
ปริญญาตรี	ออกแบบนิเทศศิลป์	สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
ปริญญาโท	การจัดการคุณภาพ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

